

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 1.250
Letna naročnina L 2.500
Letna inozemstvo L 3.500
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XVIII. - Štev. 4 (882)

Gorica - četrtek, 27. januarja 1966 - Trst

Posamezna številka L 50

Italija in slovensko šolstvo

Zedinjena Italija je prišla v stik s Slovenci leta 1866, to je pred sto leti. Tega leta je namreč kraljevina Italija zasedla Slovensko Benečijo. Od takrat do danes je vedno imela v svojih mejah večje ali manjše število slovenskih prebivalcev. Kakšno stališče je imela do šol za svoje slovenske državljane?

LIBERALNA ITALIJA

V tem oziru moremo ločiti tri obdobja: liberalno Italijo, fašistično in demokratično.

Doba liberalne Italije gre od leta 1866 do 1922. V tem času je v Italiji imela odločilno vlogo v vsej politiki liberalna stranka. Ta je tudi bila odgovorna za šolsko politiko. Glede te politike moremo reči, da je bila do Slovencev vsa zgrajena na objubah, ki jih nihče ni držal. V Benečiji so tamkajšnjim slovenskim prebivalcem ob začetku vse objubili, potem pa do danes na šolskem področju ničesar dali. Ko je pozneje leta 1918 Italija zasedla Primorsko in Istro, je prav tako objubila nemoten razvoj šolstva še bolj kot pod Avstrijo. Kmalu pa je besedo pojedla in pustila živeti le slovenske ljudske šole.

FAŠISTIČNA ITALIJA

Zatem je prišel na vlado fašizem. To obdobje od leta 1922 do 1943 je doba nasilnega narodnega umiranja, ko smo Slovenci in z njimi tudi vse ostale narodne manjšine izgubili vsako sled šolstva v materinem jeziku. Prvo mrvico so nam vrnil najprej Nemci ob zasedbi Primorske in za njimi angloameriški zavezniki, ki so obnovili slovensko ljudsko in srednje šolstvo, proti volji tedanje komunistične Osvobodilne fronte.

DEMOKRATIČNA ITALIJA

Leta 1947 se je del Goriške in Tržaške vrnil pod upravo italijanske države, to pot kot demokratične republike. V njenih mejah je ostalo tudi lepo število Slovencev. V tem času si je nova Italija dala moderno in demokratično ustavo. Ker je komaj izšla iz diktature, je v ustavi hotela zaščititi predvsem tiste svoboščine, ki jih je diktatura najbolj zatirala. Med temi so tudi pravice narodnih manjšin.

Zato republikanska ustava v členu 6 slovensko izjavlja: »Republika s posebnimi določbami štiti jezikovne manjšine.« Iz tega se vidi, da so sestavljalci ustave imeli namen ohraniti v mejah republike vse tiste večje ali manjše jezikovne skupine, ki prebivajo na njenem narodnem ozemlju ter so se odrekli enkrat za vselej nasilni asimilaciji, kot se je izvajala pod fašizmom in že prej pod liberalistično Italijo. To je bil njihov namen.

Toda kaj so naredili njih nasledniki v parlamentu in na vladi v tem smislu? Tu nas zanima predvsem slovensko šolstvo, saj je od šole zavisno ohranjanje materinega jezika.

Jeseni leta 1947 je Italija sprejela slovensko šolstvo in ga ohranila na Goriškem takšno, kot ga je našla: ljudske šole, strokovne, nižje srednje, višje srednje in pa učiteljske. Pozneje je na Tržaškem svobodnem ozemlju napravila isto: ohranila je, kar je že našla. Novih šol nam ni dala. Pač pa je z njimi po svoje postopala.

Predvsem moramo poudariti, da ni izpolnil svojih obveznosti rimski parlament. Ta bi moral izvesti določila ustave. Toda izdaja zakona za slovenske šole je čakal dolga leta, ki so postala za nas predragja, in izdelal zadevni zakon šele leta 1963. Še vedno pa čakamo na zaščitni zakon, kot ga ustava predvideva za vse jezikovne manjšine in kot ga je parlament že izdal za druge narodne manjšine v državi, npr. za nemško in francosko.

Bivši državni predsednik Gronchi je dejal: »Ustavna določila se morajo izpolniti ali pa odpraviti.« Kaj misli parlament glede zaščitnega zakona o slovenski manjšini? V tem pogledu so krive vse stranke, tudi komunisti in krščanski demokrati.

DRŽAVNA BIROKRACIJA

Kjer parlament molči, dela birokracija po svoje. To je posebno vidno pri slovenskem šolstvu. Italijanska birokracija, to je uradni šimelj, je že od nekdaj prežet z liberalističnim in fašističnim duhom. V tem duhu so razni birokrati urejali in še urejujejo zadeve slovenskega šolstva, kjer ni zakonskih določil.

Tako je krajevna šolska birokracija v soglasju z rimsko leta 1948 izgnala iz slovenskih šol na Goriškem otroke vseh optantov. Takrat so slovenske šole v Gorici izgubile skoro polovico otrok. Pozneje se je izkazalo, da je bil ukrep birokracije krivičen in nezakonit. Toda nihče ni klical na odgovor birokratov, ki so to krivico napravili.

Sedaj, ko so slovenske šole z zakonom potrjene, a nimamo še urejenega staleža profesorjev in učiteljev ter drugega, kar k temu spada, izrablja birokracija ta položaj tako, da zakonska določila tolmači ozkosrdno in pristransko. To se je pokazalo posebno na Tržaškem ob začetku šolskega leta. To je bil tudi eden od razlogov za zadnjo stavko tržaških šolnikov.

Poleg tega je odnos višjih šolskih oblasti do naših šol tudi zelo nemaren. Človek se ne more ubraniti vtisa, da se na odločilnih mestih ravna po načelu: Cim slabše, tem boljše. Kakor v pravljici o mačehi in Pepelki. Zato je opaziti posebno na ljudskih šolah na Goriškem neke vrste anarhijo, ki jo še veča pomanjkanje šolskih učbenikov.

Nekaj svetlobe to v senco je prinesla ustanovitev samostojne učiteljske fakultete Julijska Benečija. Toda tudi ta je prišla nekoliko pozno in njeno delo zopet ovirata rimska birokracija in vlada.

KAJ PRICAKUJEMO?

Da bomo tudi italijanski državljani slovenskega porekla zadovoljni in demokratični Italiji, pričakujemo:

1. Da parlament izglasuje zaščitni zakon o slovenski manjšini kakor predvideva ustava.
2. Da višje šolske oblasti z uvidenostjo in nepristransko tolmačijo zakon za slovenske šole, dokler ni zadevnih zakonskih določil.
3. Da izidejo v doglednem času določila glede staleža, natečajev in drugo za slovenske šole, kakor je to na italijanskih šolah.

4. Da se pohiti s tiskanjem šolskih učbenikov. Te naj založi ali kaka vsedrjavna ustanova ali pa država, ki ima denarne fonde tudi za kulturne namene. Menimo, da je najbolj kulturno delo dati otrokom učbenike, ki jih nimajo.
5. Pri šolskih skrbništvih naj se postavi bolj kompetentne osebe za nadzorstvo nad slovenskimi šolami in njihovim vodstvom. To bi morale biti osebe, ki popolnoma obvladajo slovensko pisano in govorno besedo.

6. Tudi v Slovenski Benečiji naj se uvede v šolah pouk slovensčine vsaj kot drugega jezika, kot se na slovenskih učiteljskih šolah.

To je najmanj, kar Slovenci pričakujemo od demokratične Italije na šolskem polju, da se bomo čutili enakopravne državljane ne samo na papirju, marveč tudi v resnici.

(r+r)

Pred dvema letoma je umrl msgr. Toroš

V Medani v jugoslovanskih Brdih so se v sredo, 19. januarja na posebno slovesen način spomnili msgr. dr. Mihaela Toroša, bivšega administratorja jugoslovanskega dela goriške nadškofije, ki je umrl pred dvema letoma in bil nato pokopan na Sv. Gori. Pet briških duhovnikov je s koncelebracijo opravilo sv. mašo za dušni pokoj umrlega prelata, verniki pa so napolnili cerkev in s tem znova pokazali, da znajo ceniti delo svojih duhovnikov in biti hvaležni za vse duhovne dobrote, ki jih iz njihovih rok prejema.

Moro odstopil in se vrača

V manj kot v dveh letih je Morova vlada levega centra že drugič zašla v krizo zaradi šolstva. Prvič se je to zgodilo koncem junija let 1964, ko so v parlamentu glasovali o novem zakonu o osnovnih šolah, ki naj bi dal državi večji vpliv tudi na privatne šole, med njimi zlasti tiste, ki so v rokah cerkvenih ustanov. Za ta zakon so se zlasti potegovali socialisti, ki se smatrajo za prvoborce laičnega tipa šole (t.j. vso odgovornost za šole naj ima država, Cerkev pa naj se v to ne vtika). Mnogi poslanci iz krščansko-demokratičnega tabora so smatrali tak zakon za nasprotnega svojemu krščanskemu nazoru in so glasovali proti kljub temu, da je vodstvo KD ta osnutek zakona odobrilo.

Nekaj podobnega se je ponovilo v četrtek, 20. t.m. Vlada je pripravila zakonski načrt o državnih otroških vrtcih. Do sedaj so bili skoraj vsi otroški vrtci v Italiji na ramah cerkvenih krogov. Jasno je, da so ti krogi popolnoma upravičeno zahtevali, naj država prispeva k njihovemu vzdrževanju, saj gre za ustanove, od katerih ima korist ves narod. Socialisti pa so spet prišli na dan s svojim načelom, naj bo šola laična, torej tudi otroški vrtci. Novi načrt zakona je predvideval, naj bi bila poglobljena skrb nad predšolskimi ustanovami prenesena na državo, toda privatni, predvsem cerkveni otroški vrtci, ki jih je po raznih krajih Italije okoli 18.000, bi z novim zakonom še ne bili odpravljeni. Končno besedilo tega zakona je bilo sad kompromisa med stališči raznih struj v koaliciji levega centra, zlasti med socialisti in krščanskimi demokrati.

Novi zakon je določal, da so otroški vrtci državne ustanove, ki skrbje za vzgojo predšolskih otrok. Vpis je prostovoljen, vzgoja brezplačna. Vsi doslej obstoječi po-

dobni predšolski zavodi privatnega značaja bi se morali spremeniti v enotne državne vrtce in v vseh naj bi veljal enak vzgojni sistem. Učno osebje bi bilo glede pravic in dolžnosti izenačeno z učnim osebjem osnovnih šol, država pa bi otrokom nudila v vrtcih enako preskrbo in zdravstveno varstvo kot to že dela v osnovnih in srednjih šolah.

Pa so bili spet nekateri poslanci iz vrst Krščanske demokracije mnenja, da je načrt zakona preveč laicističen in na škodo Cerkve. In so se pri tajnem glasovanju izrekli proti. Tako je bil 20. januarja zavrnjen z 250 glasovi proti 221 v poslanski zbornici zakonski načrt o državnih otroških vrtcih. Proti načrtu so razen »prostih strelcev« iz vrst krščanskih demokratov in Nennijevih socialistov strnjeno glasovali tudi komunisti, socialisti proletarske enotnosti, liberalci in misovski neofašisti.

Izid glasovanja je presenetil vso politično italijansko javnost, zlasti pa samo koalicijo levega centra. Vlada je smatrala za edino logično potezo, da odstopi. To se je zgodilo prejšnji petek. Predsednik italijanske republike Saragat je nato začel s posvetovanji. Ker so bili predstavniki strank levega centra mnenja, da le Moro lahko sestavi novo vlado, je predsednik Saragat v torek, 25. januarja spet Moru zaupal nalogo, da najde izhod iz zadnje politične krize.

Moro je mandat s pridržki sprejel. Caka ga težka naloga: najprej si mora zagotoviti podporo vseh šestih struj v lastni stranki, kar bo najtežje, nato pa bo treba najti še skupni program z vodstvi laičnih strank levega centra. Ker pa je Moro že ponovno dokazal, da je strokovnjak v političnem manevriranju, obstaja upanje, da bo Italija imela kmalu novo vlado, tretjo zapovrstjo pod Morovim vodstvom.

Ženska na čelu države

Čeprav belj človek rad govori o enakosti obeh spolov, vendarle ni navajen, da bi ženske vodile krmilo države. To, kar se nekako upira zapadnjaškim političnim navadam, pa je v Aziji že drugič postalo dejstvo. Najprej je bila Bandanaraike na Cejlonu ministrski predsednik. Vladala je od leta 1960 do lani, zašla v levičarske vode in končno volitve izgubila.

Sedaj pa se je tudi Indija, ta ogromna država s 480 milijoni prebivalcev odločila, da se zaupa ženski roki. Indira Gandhi je prevzela težko breme, da nasledni ministrskega predsednika Sastrija, ki je tako nenadoma umrl baš v trenutku, ko je podpisal v Taškentu indijsko-pakistanski sporazum.

Indira Gandhi je še relativno mlada ženska. Ima 48 let in je edina hčerka pokojnega Pandita Nehruja. Visoka in slatobna na videz je dejansko izredno močna osebnost. V mladosti je spremljala očeta v izgnanstvo, živila v Švici in v Londonu ter se tam navdušila za angleški tip socializma: za laburizem. Vendar ne smatra socializma kot nekaj, kar se ne sme dotakniti ali spremeniti. Sama je dejala: »Če kaka stvar dobro uspeva v privatnih rokah, zakaj jo uničevati z nepotrebno nacionalizacijo?«

Svojo osebnost je dokazala tudi s tem, da se je poročila z odvetnikom Teroze Gandhijem (ki seveda ni bil nič v sorodstvu z Mahatma Gandhijem, osvoboditeljem Indije). Njen mož je namreč bil iz najnižje plasti indijskega ljudstva;

pripadal je parijem. Njena družina je pa bramanska, to se pravi, pripada najvišji kasti. Vsa družina, z njenim očetom vred je zato kljub opevani socialistični enakosti močno nasprotovala tej poroki, toda Indira je uveljavila svojo voljo. Leta 1960 ji je umrl mož, tako je ostala sama, brez otrok. Ko ji je leta 1964 umrl še oče, je sklenila, da se bo umaknila iz politike. Toda delala je račun brez krčmarja. Očetov naslednik Sastrji jo je imenoval za ministra za informacije in sedaj, po njegovi smrti, jo je večinska kongresna stranka izvolila za ministrskega predsednika. Indira Ghandi je iz poslušnosti stranki mesto sprejela.

Tri naloge jo bodo sedaj čakale: obnoviti edinstvo stranke, reševati problem podhranjenosti svojega ljudstva ter braniti meje svoje države, ki so se zlasti proti rdeči Kitajski ter Pakistanu izkazale kot zelo ranljive.

Ameriško žito za Jugoslavijo

Jugoslavija in ZDA sta odobrili sporazum, podpisan dne 22. novembra lanskega leta, po katerem naj bi Jugoslavija dobila 700 tisoč ton ameriškega žita v vrednosti 889.000 dolarjev v okviru pomoči »živila za mir«. Sledilo so nova pogajanja, na osnovi katerih je bila količina žita zvišana na milijon 330 tisoč ton. Jugoslavija bo žito začela odplačevati dve leti po prejemu zadnjega obroka žita in sicer v dvanajstih obrokih.

Afrika postaja sod smodnika

Pred prvo svetovno vojno so politiki kaj radi označevali balkanske države za smodnišnico Evrope; kasneje so dobile ta naziv srednje in južnoameriške države, kjer so bili državni udari na dnevnem redu.

Zadnje čase pa je postala Afrika kontinent, kjer so revolucije na tekočem traku. Najprej je general Mobutu v bivšem Belgijskem Kongu nagnal predsednika države Kasavubuja in kar samega sebe oklical za poglavarja države; njegov vzgled je spodbudil vojake v Dahomeyu, Zgornjem Volta in Centralni afriški republiko, da so stori- rili isto.

Potem pa je prišla na vrsto še Nigerija, ena največjih afriških držav s 57 milijoni prebivalcev. Za svet velesil je poleg Konga najpomembnejša gospodarsko politična in strateška točka črne Afrike.

Nigerija je bila do leta 1960 angleška kolonija. Preden so ji Angleži dali neodvisnost, so jo razdelili na štiri dežele, ki se same upravljajo, veže jih pa zvezna vlada s sedežem v Lagosu. Najbolj napreden je južni del; ta je pretežno katoliški in ima največ šol. Severni del je pa mohamedanski. Tam živi večina prebivalstva. Razumljivo torej, da so do sedaj imeli muslimani vso politično oblast v deželi ter bili nestrpnj do vseh, ki niso iste vere kot oni. Tudi zvezni ministrski predsednik Balewa, ki so ga pri zadnjem uporu uporniki odpeljali in ubili, je bil s severa in mohamedanec.

Da je prišlo do upora v Nigeriji, je bilo krivo predvsem zapostavljanje naprednega juga s strani fevdalnega in nazadnjaškega severa. Dasi ostvarja jug države tri četrtine narodnega dohodka, so imeli izključno besedo mohamedanci s severa, ki so vedno bolj skušali nadomestiti zvezni način državne uprave z močno unitaristično državno ureditvijo, v kateri bi jug izgubil vsako pravico soodločanja.

Tudi zadnje volitve leta 1964 so pokazale, da severnjaki niso mogli izpeljati demokratičnih volitev. Tekla je kri in mnogo kandidatov je bilo aretiranih med volilnim bojem, tako da so stranke z juga sklenile zaradi nezakonitosti volitve bojkotirati.

V državi je anarhija zavzemala vedno večji obseg, krvavi medsebojni obračuni so bili na dnevnem redu, ministri Zahodne Nigerije si niso upali več na cesto brez oboroženega spremstva. Tako je končno počilo. Del častnikov na jugu države se je uprl severnim izkoriščevalcem ter ugrabil ministrskega predsednika Balewo in finančnega ministra Okotieja Eboha. Kasneje so Balewo našli mrtevga.

Nazadnje je 41 letnemu generalu Ironsiju, ki je lani nasledil britanskega generala Welbyja Evertarda v poveljstvu nigerijske vojske, uspelo v državi upostaviti red. Sam doma iz juga države je točno seznanjen s problemi, ki tarejo nigerijsko državo. Odločil se je, da v svrhu pomirjenja države in da prepreči nadaljnje prelivanja krvi sestavi vojaško vlado. Imenoval bo odbor, ki naj izdelava novo ustavo, nakar bodo izvedli splošne volitve. Ko so uporniki zvedeli za njegove namere, so izjavili, da se ne želijo več boriti, ker so dosegli prvi cilj svoje akcije: odstranitev krivične vlade mohamedancev s severa države.

Mesec za katoliški tisk

Znani nadškof Ketteler iz Maina v Porenju je svoj čas izrekel sledečo misel o pomenu tiskane besede: »S toni tiskanega papirja je mogoče povzročiti na svetu hujšo eksplozijo kot jo naredi tona dinamita.«

Ta cerkveni dostojanstvenik se je jasno zavedal pomena, ki ga ima tisk za rast božjega kraljestva na zemlji kot za njegovo ovrnanje in uničevanje. Na žalost jih je pa med nami Slovenci mnogo, vse premnogo, ki se kaj malo ali nič ne zavedajo, kaka sila je skrita v tiskani besedi; če bi se namreč tega zavedali, ne bi tako mirno kupovali, naročali, brali in prinašali v svoje domove liste, ki zastrupljajo dušo in vodijo proč od Boga.

Kristjan, ki ne doume, da je dober tisk življenjske važnosti za njegovo lastno zveličanje, za rast Cerkev na zemlji in za širjenje božjega kraljestva na svetu, ni bil in nikdar ne bo dober kristjan. Zanj bodo veljale besede iz Skrivnega razodetja: »Ime imaš, da živiš, pa si mrtev!« Pravezprav je nerazumljivo, kako morejo sploh živeti kristjani, in biti pri tem čisto mirni, ki so naročeni na slabe in veri sovražne časopise, saj vsak dan znova pomagajo izdelovati toporišča za sekuro, ki jo božji sovražniki neprestano vihrtijo nad nasadi milosti božje v dušah ljudi.

V mesecu katoliškega tiska, ki ga bomo zaključili na Goriškem in Tržaškem prvo nedeljo v februarju, bi se moral vsak slovenski človek takole vprašati: »Časopisi, ki jih prebiram, kakšni so? Ali oznanjajo Boga, branijo njegovo ustanovo, Cerkev, širijo načela, ki so zapisana v evangeliju? Ali pa morda tolečejo po vsem, kar je v zvezi z Bogom in Cerkvijo, širijo lažno moralno, proslavljajo greh, oznanjajo ideje, ki slonijo na zanikanju posmrtnosti in le na uživanju tostranosti?«

Te besede so namenjene predvsem tistim, ki bi radi veljali za dobre kristjane, pa istočasno tudi za »napredne«. Naj vedo, da je resnično napreden le tisti, ki reši svojo dušo. Zato tisti, ki je resnično napreden, ceni svoj verski in katoliški tisk. V njem vidi bakljo resnice v noči idejnih zmed; neustrašenega borca za božje pravice; nepodkupljivega glasnika Kristusovega evangelija; neutrudnega nasprotnika sil teme.

In ker vidi vse to v katoliškem tisku, zato se nanj naroča, ga bere, v njem oglašuje, ga materialno podpira, širi v svojem okolju in je nanj ponosen. Plačilo za svojo zvestobo katoliškemu tisku bo prejel ob srečanju s Kristusom ob osebni in poslednji sodbi, kajti tudi glede tiska veljajo Odršenikove besede: »Kdor pa bo mene priznal pred ljudmi, ga bom tudi jaz priznal pred Očetom, ki je v nebesih!«

Iz življenja Cerkve

Pokoncilske komisije

Sveti oče je ustanovil razne pokoncilske komisije, ki bodo skrbele, da se vnesejo v življenje koncilске odločbe. Te komisije so:

- Komisija o škofih in o vodstvu škofij.
- Komisija o redovnikih.
- Komisija o krščanski vzgoji.
- Komisija o misijonih.
- Komisija o apostolatu laikov.

Delo teh in drugih že prej ustanovljenih komisij bo koordinirala posebna centralna komisija. Člani centralne komisije so kardinali, ki so člani prej naštetih komisij. Pokoncilske komisije imajo tudi svetovalec, ki naj jih izberejo izmed strokovnjakov, ki so sodelovali pri koncilu in naj jih predlože svetnemu očetu v odobritev.

V Kongu so našli ostanke dveh italijanskih misijonarjev

V pragozdu ob jezeru Tanganjika so te dni našli mučeniške ostanke dveh italijanskih misijonarjev. Po uradnih vesteh, katerim manjka samo še potrdilo italijanskega konzulata v Elizabetvillu, naj bi šlo za posmrtno ostanke misijonarja Vittoria Faccina in Giuseppa Carrara, ki sta oba pripadala misijonu v Baraki. Oba misijonarja so uporniki ujeli v dneh upora v Stanleyvillu v novembru 1964. Ubil naj bi jih nato sam poglavar upornikov Adedi, ki se mu je posrečilo zbežati, predno so vladne čete zasedle mesto in ki sedaj poveljuje tolpi razbojnikov, ki ropa po deželi. Do odkritja groba je prišlo po izjavah treh ubežnikov iz Adebijeve tolpe, ki so tudi povedali vse podrobnosti o uboju. Ostanke obeh misijonarjev so z motornim čolnom pripeljali v Albertville, kjer bodo odločili o njihovem pokopu ali prenosu v Italijo.

Po vesteh ubežnikov naj bi uporniki imeli v svoji lasti kot talce še tri druge italijanske misijonarje.

Za padle italijanske duhovnike

V Ankonu so počastili spomin nad 700 padlih duhovnikov zadnje vojne. Sveto mašo je zanj opravil nadškof msgr. Egidio Bignamini. Ob evangeliju se je z lepimi besedami spomnil junaških duhovnikov in pozval vernike, naj živijo med seboj v ljubezni, da bo njihov zgled vplival na ostale in bo človeštvo spoznalo, kako strašno so posledice vojn in kako velika dobrina je mir na svetu.

Zbirka za potrebne

Pomemben italijanski dnevnik, ki ga ne prištevajo med tako imenovane katoliške liste, zbira velikodušne darove za potrebne pod geslom: Ogleđalo časov. V dneh 18. in 19. januarja je časopis zbral 437.000 lir, 20. januarja pa kar 400.000. V listu so dan za dnem dolge kolone z imeni darovalcev. Zanimivo je, da prihaja večina darov v spomin pokojnega papeža Janeza XXIII. Zgled njegove dobrote deluje naprej in vabi k razumevanju za potrebe bližnjega.

Posebna komisija za Vulgato

Sv. oče je imenoval posebno komisijo, ki naj pregleda in popravi po izvorniku latinski prevod svetega pisma Vulgato. Vulgata se namreč imenuje tisti latinski prevod svetega pisma, ki ga Cerkev uradno rabi v bogoslužju. Za predsednika te komisije je svet oče imenoval kardinala Bea, ki je eden največjih svetopisemskih izvedencev. Člani komisije, ki jih je dosedaj 12, so znanj in priznani svetopisemski strokovnjaki. Kardinal Bea je pred leti pripravil nov latinski prevod psalmov, ki ga duhovniki rabijo pri molitvi brevirja.

Novi duhovniki v Južni Koreji

Nadškof v Seulu na Koreji je medavno posvetil 33 novomašnikov. Število domačih duhovnikov je tako naraslo na 397.

Iz Slovenije

Dosedanji uspehi liturgične obnove v Sloveniji

Za dobro izvedbo liturgične obnove so v Ljubljani izdali do sedaj že precej pripomočkov. Dobilj smo v prevodu konstitucijo o svetem bogoslužju, potem inštrukcijo za njeno izvedbo in zraven še posebne tiskane pripombe. Dobilj smo tiskani Veliki teden, v katerem so tudi spevi za očenaš in Reši nas itd. v slovensščini. Izšel je za vernike tudi celotni ročni Rimski misal v tretji izdaji. Sedaj je v tisku mašna knjiga za na oltar. V njej bo dvojezičen Ordo missae in hvalospevi z notami v slovensščini. V tisku so tudi molitve za vse potrebe, ki bodo imele deset besedil.

Uboga slovensčina

Lendava je mesto v slovenskem Prekmurju. Železniško zvezo s Slovenijo ima pa le preko Čakovca, ki leži na Hrvaškem. Zato to progo upravlja hrvaška železniška direkcija. Do tu vse prav, saj upravljajo progo proti Reki in Pulju Slovenci, dasi teče del proge po hrvaškem ozemlju.

Toda ko prideš na postajo v Lendavi, najdeš tam napise: *vestibil, čekaonica, izlaz, ulaz*, kot da bi bil ne v Sloveniji, temveč nekje v sosednji republici. Upravičeno je Franc Stanič zapisal v *Delu*: »Postaja Lendava je na slovenskem ozemlju, v slovenskem mestu in je namenjena slovenskemu prebivalstvu, ne pa prometnemu tehničnemu osebju. Tudi v slovenskem železniškem območju so nekateri deli hrvaških obmejnih železnic, kjer opravlja promet slovensko prometno osebje — vendar na teh postajah še nisem opazil slovenskih napisov, kar bi bilo tudi nepravilno. V Lendavi obstoja občinski ljudski odbor; zakaj k tem napisom molči?« Ruda Jurčec bi na to vprašanje odgovoril: »Ker smo lakajji, srečni da govorimo tuj jezik!«

Moderen svetnik

Za praznik sv. Janeza Boska je prav, da se nekoliko pomudimo ob tem moderem svetniku. Je še vedno moderen, čeprav smo lani obhajali že 150-letnico njegovega rojstva. Je moderen po tisti modernosti, ki v Cerkvi nikoli ne premine, po svetosti, ki se izbruši v naporih, težavah in trpljenju.

Don Bosku nopomašniku je njegova mati Marjeta dejala: »Glej, Janez, sedaj si duhovnik. Odslej boš vsak dan maševal. Toda zapomni si: začeti maševati se pravi začeti trpeti!«

Ta preprosta piemontska ženica je do dna zajela modrost križanega Kristusa! In je uganila: vse apostolsko delo, vse, kar bo dobrega storil ta duhovnik, bo izviralo iz njegovega trpljenja, iz njegove osebne žrtve, kakor grozdni sok izpod stiskalnice. Koliko so prejkale njegove čiste in jasne oči, da je mogel dati nekoliko veselja svojim revnim in zapuščenim dečkom! Kolikokrat se je morala njegova lepa, inteligentna, s čudovitimi kodri ovenčana glava skloniti pod ploho obrekovanja in nerazumevanja!

In vendar se ni nikoli odmaknil od začrtane poti. Brž ko je postal duhovnik, je začel zbirati dečke. Da bi jim nudil nekoliko razvedrila, jih je vodil zdaj sem zdaj tja, a povsod so ga podili stran, ga zmerjali in sramotili, celo dobri in pošteni ljudje, duhovniki in laiki, ker se jim je zdelo, da je ves tisti vik in krik okrog črne suknje nekaj zelo nedostojnega.

Se več. Ker se je preveč zanimal za druge in zanemarjal sebe, so prišli do zaključka, da ne more biti pri zdravi pameti in so ga hoteli spraviti v norišnico; pa je v svoji bistroumnosti spregledal njihove nakane, povabil duhovnika, ki sta prišla ponj, naj prva vstopita v kočijo, in ko sta bila notri, je zaloputnil vrata in velet pognati... Večkrat se je zgodilo tudi, da so ga zagrizeni nasprotniki skušali umoriti.

Pa don Bosko je vse premagal. Uredil je dvorišča, postavil delavnice, šole za dečke, katerim je bila njegova mati za mater; ves božji dan je zanje delala, šivala, kuhala, in to vsak dan, leta in leta, brez oddiha in počitka, dokler se ni pri delu izčrpala in jo je ljubi Bog vzel k sebi, to zvesto podobo Marije Device. Ko je mama Marjeta l. 1856 umrla, je don Bosko vzel za mater sebi in svojim dečkom Jezusovo mater, Marijo Pomočnico. Z njeno ljubeznijo je ogrevat sobe in šole in delavnice in gledališča in cerkve, ki jih je začel zidati.

Da bi skrbel za Jezusa v dečkih, je postal govornik, pisatelj, tiskar in prav posebno spovednik. Kakor dobrodušni arški župnik, ki z don Boskom in Pijem X. sestavlja trojico svetnikov, ki se odlikujejo po dobroti in globini pod trdo kmečko skorjo, je don Bosko oblikoval srca predvsem v spovednici, ki je bila zanj prava postaja za razdeljevanje milosti.

Tone Vodè SDB

Smrt jih je presenetila na Mont Blancu

V ponedeljek, 24. januarja okrog 8. ure zjutraj je nenadoma prenehala zveza med zemljo in indijskim potniškim letalom tipa Boeing 707, ki naj bi pol ure nato pristalo na letališču pri Zenevi v Švici. 117 ljudi je bilo v letalu, ki je vozilo na progi Bombay - Zeneva - Pariz - London - New York. Vodil ga je pilot D'Souza, ki je bil pred 14 meseci drugi pilot na letalu, katero je poneslo sv. očeta Pavla VI. v Bombay.

Iz do sedaj nepojasnjenih vzrokov je letalo z vso svojo hitrostjo udarilo v pobočje gorskega velikana Mont Blanca, samo dve sto metrov pod vrhom, ki ima 4800 m višine. Udarca je bil tako silovit, da so našli ostanke letala 6 km od nesreče. Med mrtvimi je tudi indijski atomski znanstvenik mednarodnega slovesa Bhabha ter skupina 46 indijskih mornarjev, ki naj bi v Bremnu na Nemškem prevzeli v svojo posest novo enoto za indijsko mornarico.

Ta letalska nesreča je ena najhujših, kar jih pomni sodobna zgodovina letalskih poletov. Samo pet jo prekaša: 1. decembra 1960 je umrlo 134 oseb ob trčenju dveh letal v bližini New Yorka; 3. junija 1962 je bilo 130 žrtev, ko je strmoglavilo letalo »Air France« v Orlyju pri Parizu; 18. junija 1953 se je ubilo 129 ameriških vojakov blizu Tokia; 30. junija 1956 je prišlo do trčenja dveh letal nad Velikim kanjonom v Arizoni (ZDA). Pri tem je umrlo 128 potnikov; 20. maja 1965 pa se je ponesrečilo 120 potnikov na pakistanskem letalu v bližini Kaira.

Vsekakor pretresljive številke, ki nas

SV. JANEZ BOSKO (Božidar Jakac)

Ustanova je rasla. Rasli so tudi dečki. Nekateri so postali izvrstni delavci in pošteni državljani; drugi so postali duhovniki in se pridružili ustanovniku; še drugi, četudi ne duhovniki, so stopili v njegove apostolske vrste kot bratje pomočniki. Z ene strani ga je navduševal njegov spovednik, danes sv. Jožef Cafasso; z druge strani pa minister Rattazzi, ki je bil sicer hud antiklerikalec. Spodbujal ga je tudi papež. Don Bosko je pridobil na spoštovanju in ugledu pri vseh, ustanavljal je zavode izven Turina in pozneje tudi izven Italije. Je pa res, da mu tudi sedaj ni manjkalo težav in trpljenja; polena, in kakšna polena, so mu metali pod nogo celo tisti, od katerih bi bil po pravici pričakoval razumevanja, pomoči in podpore. Komodnejem in tradicionalistom je bil njegov novi način apostolskega dela kakor trn v peti.

Na pobudo Pija IX. je ustanovil žensko redovno družbo za vzgojo deklet: neke vrste redovnice, ki pa naj ne živijo ločene od sveta, marveč v svetu, med prostim ljudstvom, med reveži, med zapuščenimi dekleti: device torej, ki naj iščejo Kristusa tako v tabernaklju kakor v barakah. Tako je poleg salezijanske družbe zrasta družba Hčera Marije Pomočnice. Njima se je pridružila še Zveza salezijanskih sotrudnikov, ki je s svojo navzočnostjo in delovanjem podrla zadnjo pregrado med cerkvenim in laičkim svetom.

Po nauku sv. Frančiška Saleškega, od katerega izvira ime »salezijanci«, svetost ni prednost kakega stanu ali kake manjšine, temveč pravica in dolžnost vseh kristjanov, brez izjeme, pa naj pripadajo kateremu koli družbenemu razredu.

In v resnici je don Boskova ustanova rodila svetnike na vseh treh vejah. Trije so bili že slovesno razglašeni, 113 božjih služabnikov pa je na poti k oltarju.

Zdravniki bolnišnic stavkajo

Zdravniško bolniško osebje v Italiji je stopilo v stavko, ki bo trajala od 24. do 29. januarja. Seveda si zdravniki niso mogli izbrati »primernejšega« časa za dosego svojih namenov kakor prav ta zimski čas, ko so vse bolnišnice natrpane z bolniki. Sam Bog ve, v kakšen kritičen položaj bodo zašle s pomanjkanjem zdravniškega osebja, ki je že itak v večini primerov pomanjkljivo. Zdravniki hočejo na ta način doseči svoje pravice, ki jih imajo glede plačila svojih uslug socialnim bolniškim zavarovancem. Tako so n. pr. ostale neplačane že dve leti usluge, ki so jih izkazali kmečkim bolniškim zavarovancem. Če socialni zavarovanci izvršijo svojo dolžnost, in v redu plačujejo svoje davke, zakaj bi je ne izvršili tudi zavodi do svojih uslužbencev? Zdravniško osebje po bolnicah je že itak slabo plačano, a če tega plačila ne dobi, je primorano zateči se tudi v take skrajnosti, kot je stavka.

V Vietnamu govori zopet orožje

V Vietnamu so pretekli teden praznovali »Tet«, to je lunino novo leto. Zato so tako komunistične čete kakor tudi vladne iz Saigona kakor tudi ameriški oddelki pristali na novoletno premirje 78 ur, ki pa je bilo kljub vsemu 82 krat kršeno. Boji so se na vseh žariščih spet obnovili v nedeljo 23. januarja.

Na koncu leta 1965 je bil vojni položaj v Vietnamu sledeč: v Južnem Vietnamu je v boje zapletenih 565.000 saigonskih vojakov in 180.000 Severoamerikancev. Komunistično osvobodilno gibanje Vietkong ima mobiliziranih okrog 230.000 moč. Zadnje čase je vsak mesec prišlo iz Severnega Vietnamu po znani Hočiminhovi poti 4500 novih vojakov.

Število padlih na obeh straneh znaša 46.200 oseb. Od teh naj bi imeli po ameriških cenitvah Severnovietnamci 34.000 mrtvih, Južnovietnamci 11.000 ter Severnoamerikanci 1200.

Odpustki koncilskega jubileja

Sveta apostolska penitenciarija v Rimu je 5. januarja 1966 izdala sledeče »pojasnilo« glede odpustkov izrednega svetega leta.

Ker je mnogo krajevnih ordinarijev sprožilo vprašanja ali dvome glede svetoletnih odpustkov dovoljenih z apostolsko konstitucijo »Cudoviti dogodek«, izjavlja sveta apostolska penitenciarija, po izrečnem nalogu sv. očeta Pavla VI., da bi odstranila vse dvome glede razlage konstitucije, da morejo popolni odpustek prejeti verniki, ki so opravili sveto spoved, prejelj obhajilo in molili po namenu svetega očeta:

1. vsakokrat, ko so se udeležili v kateri koli cerkvi ali na primernem kraju vsaj treh govorov o odklokih II. vaticanske cerkvenega zbora;

2. vsakokrat, ko so pobožno poslušali vsaj tri misijonske govore v kateri koli cerkvi;

3. vsakokrat, ko se pobožno udeležijo euharistične daritve, ki jo s kako slovesnostjo daruje kateri koli škof bodi v stolni cerkvi bodi v cerkvi, ki jo je določil ordinarij v skladu z odlokom sv. penitenciarije z dne 20. decembra 1965;

4. samo enkrat med izrednim svetim letom pa, če pobožno obiščejo stolno cerkev ali kako drugo cerkev, ki jo je določil ordinarij kot zgoraj, in tam po katerem koli potrjenem obrazcu obnovijo veroizpoved;

5. če pobožno prejmejo papežev blagoslov, ki ga enkrat ob večji slovesnosti podeli krajevni škof ali njegov pomočnik ali pomožni škof ali kak drug škof, ki ga krajevni škof pooblasti.

Primerno je, da krajevni ordinarij, ki bi hotel razen stolnice določiti eno ali več cerkev za pridobivanje svetoletnih odpustkov, izbere tiste cerkve, ki so v škofiji pomembnejše, kot npr. prva cerkev v dekaniji ali kako znamenito svetišče. Najprimerneje je vrhu tega, da se govori o odklokih cerkvenega zbora, ki naj bi se hvalevredno opravljal v vsaki župnijski cerkvi ali na kakem drugem mestu, zaključijo z romanjem v stolno cerkev ali v kako drugo, od ordinarija določeno cerkev, kamor naj se potrudijo priti verniki istega kraja ali reda skupaj kolikor je to mogoče.

Vsi spovedniki morejo v moči kanona 935 zakonika cerkvenega prava spremeniti zgoraj našeta dobra dela, ki se zahtevajo za prejem svetoletnih odpustkov, v druga dobra dela v korist tistim vernikom, ki jih zaradi zakonitega zadržka ne morejo opraviti.

Se en glas o božičnem koncertu

Dva tisoč udeležencev, 93 pevcev raznih žanrskih zborov, prostorna in topla cerkev v središču mesta, izbrani spored božičnih pesmi, važen in zanimiv govor g. Stanka Jankoviča, prisotnost naših največjih pesnikov v besedi pesnika g. dr. Stanka Jankoviča, spretna in nadvse muzikalna dirigirka dr. Humberta Mamola — to je vse, kar popoldneva nedelja 9. januarja t. l. prinaša koncerta božičnih pesmi.

Nastop je pripravila Zveza cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem.

Nobena druga cerkvena pesem nam ne da takega razpoloženja, take topline, občutka spokojnosti in skupne povezanosti kot nam da božična pesem. To je prvi element, ki pa uresničuje svoj čar in dar že pri višku pevskega podajanja — to pa nam je znal podati dirigent Humbert Mamola. Če pa upoštevamo, da ni nastopel en sam zbor, temveč pevci iz različnih zborov, moramo še bolj ceniti uspeh dirigenta.

Človek posluša božično pesem in se zasnana logično v svet, katerega opeva pesem: v skrivnost božičnih dogodkov, v slovečenju božje Besede; misel pa roma dalje in se spreminja v spomin. Spomin je spetkrat romal v našo pevsko preteklost, ki je postala podlaga sedanosti, sedanost pa pa gotovost nadaljevanja.

Najprej preteklost mestnih nastopov: prvi nastop v sedanji obliki je bil 4. januarja 1959 v cerkvi sv. Ivana. Tedaj se je prvič vršil božični koncert v sedanji obliki, namenjen predvsem vernikom mesta. A moramo stopiti še nazaj, k začetku mestnih nastopov: 26. decembra 1949 — prvi večer božičnih pesmi v bazoviški cerkvi. Torej imamo že lepo preteklost, lahko rečemo že majhno zgodovino. Nastopi božičnih koncertov so vs vrstili leto za letom, a o teh homo podrobneje poročali v kratkem v našem listu.

Božična pesem je poezija, a njen nastop je povezan s trudom in delom, to dobro vedo dirigent in pevci.

Kateri zborji so bili zastopani? To ni težko naštet. A mislim najprej tiste, ki so izostali in bi se lahko pridružili in to so predmetni zborji. Okoliškimi zborom pa tega mesta vse naše priznanje — v vseh teh nastopih so bili oni prvi in najpomembnejši. Od okoliških zborov naj vzamejo zgled mestni zborji. Na letošnjem koncertu so

nastopili pevci iz Mačkovej, Boršta, Ricmanj, Bazovice, Opčin, Proseka, Slivnega, od Sv. Vincenca, salezijancev in Romana.

Letošnji koncert je presejal koncert lanskega leta: v pevskem nastopu in v prisotnosti ljudi.

Cerkev Novega sv. Antona je idealen kraj za tak nastop. Župnik msgr. L. Carra nam je prav rad dal na razpolago svojo cerkev, za kar smo mu iskreno hvaležni. Zelim, da bi se ti nastopi nadaljevali v tej cerkvi, ki je za nas najbolj ugodna, saj je ta cerkev najbolj prostorna in lahko dosegljiva.

Vsako leto sledi slovenska radijska postaja ta nastop s tem, da registrira celotni koncert, kar da nastopu tudi slovesnejši pečat in obenem lepo priznanje. Upamo, da bomo imeli pri vodstvu RAI-a vedno tako razumevanje.

Nastop je obenem še bolj povezal pevce s Pevsko zvezo, osrednjo organizacijo, ki družijo vse cerkvene zборе. Ta povezanost pa je poročstvo za stalno dejavnost in napredek v bodočnosti.

Dušan Jakomin

Priprave za letošnji tržaški velesjem

Letošnji tržaški velesjem bo trajal od 21. junija do 5. julija in bo že osemnajsti, odkar ga tržaško mesto prireja. Do 1. januarja je svojo udeležbo prijavilo devet držav: Jugoslavija, Avstrija, Čehoslovaška, Zahodna Nemčija, Madžarska, Poljska, Brazilija, Kamerun in Cejlon.

Jugoslavija bo prikazala svoje domače izdelke in lesno industrijo, enako Avstrija, medtem pa bo Čehoslovaška predvsem dala poudarka svojim izdelkom iz kristala ter strojem. Zahodni Nemci nameravajo nuditi bogat izbor proizvodov svoje prehrabne industrije. Brazilija bo predstavila svoj les in svojo kavo, Kamerun pa bo poudaril svoje izvozne zmogljivosti glede banan.

Telefon na Tržaškem

Na Tržaškem je sedaj 72.500 telefonskih števil, katerim odgovarja 88.500 telefonskih aparatov. Tako računajo, da pride povprečno po en telefon na vsakih pet ljudi. Samo lani se je število aparatov na Tržaškem povečalo za pet tisoč enot.

TRŽAŠKE NOVICE

Mednarodni promet na italijansko-jugoslovanski meji

Lansko leto je s potnim listom potovalo čez jugoslovansko-italijansko mejo na tržaškem področju nekaj čez 7,3 milijona turistov, med katerimi je bilo 4,1 milijona italijanskih in 3,2 milijona tujih državljanov. Med tujci so bili najbolj številni Jugoslavlani, ki so sami dali več kakor milijon prehodov (1.074.621). Daleč za njimi so bili Nemci iz Zahodne Nemčije (368.390), Avstrijci (311.384), Francozi (298.365), Angleži (202.948), Svicarji, (128.530), Švedji (116.254) ter Amerikanci iz ZDA (98.221).

Dasi so bili Jugoslavlani po številu daleč prvi med tujci, ki so prišli v Italijo, pa do sedaj na nobenem mejnem bloku, ne na Tržaškem in ne na Goriškem, da o Beneški Sloveniji sploh molčimo, nismo zasledili, da bi stal napis: Dobrodošli! Beremo jih v italijanski, nemški, francoski in angleški, le v slovenski ga zama izšemo. Ali ni stvar osnovne olike, da gosta pozdraviš z njegovim pozdravom, če te on na svoji strani pozdravlja z italijanskim? Ali mar res že en sam napis z besedo: Dobrodošli! spravlja v nevarnost italijanski značaj državne meje? Tako se nam zdi, da imajo nekateri odgovorni ljudje strah, da bi tak napis v slovenski tuje opozoril na manjšino, ki živi v teh krajih, česar si pa oni na noben način ne želijo. Torej bolje preiti ta jezik in ga pred turisti zatajiti!

Občinsko osebje in tržaški proračun

Tržaška občina je imela l. 1964 v svoji službi 3507 oseb, lani 3384, letos pa jih bo 3301. Čeprav število uslužbencev rahlo pada, pa mora tržaška občina še vedno 94% svojih dohodkov porabiti za njihove plače in pokojnine. Še pred dvema letoma je tržaška občina porabila za plače več kot je imela dejanskih rednih dohodkov. Primanjkljaj je tako morala kriti država. Lani in letos se je položaj nekoliko izboljšal, ker so narasli redni dohodki, zlasti od povečanega družinskega davka in trošarine. Lani je občina skupno s pokojninami plačala svojim uslužbencem 8 milijard 550.741.000 lir, letos pa bo izdala vsoto 8 milijard 913.023.000 lir.

Zamenjava tramvajev z avtobusi

Tržaški ACEGAT je prišel do zaključka, da se tramvajske in trolejbusne proge v mestu kot je Trst, ne obnesejo, ker je preveč raznih vzpetin, tramvajska oz. trolejbusna vozila pa so vezana na tir oz. žico ter zato neokretna in zlasti v pobožjih ovira za promet. Zato bo ACEGAT v bližnji bodočnosti skušal čim bolj nadomestiti te vrste vozil z avtobusi, zlasti ker imajo že mnoge avtobusne linije (npr. 14, 18, 20, 24, 28 in 29) enega samega uslužbenca. Najprej naj bi postala žrtev avtobusa tramvajska proga št. 6 iz Sv. Ivana do Barkovej, medtem ko naj bi progi št. 3 in 9 še nekaj časa delovali.

Delo Odbora za pomoč razlaščenecem

V zadnjih dneh je Odbor za pomoč razlaščenecem vložil priziv na Državni svet proti prefektu, Pristaniški ustanovi ter naftovodni družbi SIOT, da bi razveljavil ukrep z dne 23. decembra 1965, s katerim je tržaška prefektura začela postopek za razlaščenje zemljišč pri Dolini. Priziv je Odbor dostavil tudi notranjemu ministru ter ministru za trgovino in industrijo, ki je pristojen za reševanje ugovorov na prefekta v pogledu načina in obrisa gradnje petrolejskih naprav.

Odbor je tudi vložil tožbo proti družbi SIOT, ker se ta noče držati notarskega sporazuma z dne 6. decembra 1965.

Dne 22. t. m. je bilo v Dolini zborovanje na pobudo krajevnega odseka Odbora, katerega se je udeležilo preko sto prizadetih. Razpravljalo se je o dosedanjem delu Odbora ter o vprašanju vrednosti zemljišč iz drugega seznama. Prizadetj so tudi izglasovali resolucijo, v kateri se zahvaljujejo predstavnikom in pravnikom Odbora za vsestransko podporo, ki so jim jo nudili za izboljšanje odškodnine za zemljišča iz prvega seznama. Ugotavljajo, da je ta uspešna rešitev bila možna zaradi številnih, obsežnih in pravno utemeljenih prizivov na prefekta in Državni svet. Poudarjajo tudi temeljni in načelni pomen za vse prizadete, ki ga ima zgoraj omenjeni sporazum z dne 6. decembra 1965, po katerem je naftovodna družba SIOT dolžna pogajati se neposredno z lastniki zemljišč. Pozivajo k enotnim nastopom vse prizadete, kateri odklanjajo rovarjenje in mešetarjenje domačih in tujih posrednikov. Ob koncu pozivajo prefekta, naj takoj, po službeni dolžnosti, prekine postopek za

razlaščenje, ki ga je začel 23. decembra 1965, da bi se lahko prizadeti iz drugega seznama z dne 30. julija 1965 dogovorili z družbo SIOT-BEEHTEL v svobodnem kupnoprodajnem odnosu in vzdušju na osnovi omenjenega sporazuma z dne 6. decembra 1965 ter na osnovi pravice do demokratičnih svobod.

Pozivajo E.P.I.T., naj se sploh ne dotika zemljišč iz 3. seznama.

Sklepejo poslati delegacijo prizadetih h g. prefektu z nalogo, da bi mu še enkrat predložil zakonite pravice razlaščenecem ter upravičeno ogorčenje nad sedanjim postopkom z njihovo lastnino.

Ugotavljajo, da je sedanja ponudba SIOT v znesku 300 milijonov za zemljišča iz 2. seznama prenizka, kajti najnižja povprečna cena je nad 2000 lir poleg oškodovanja za trte, nasade in druge pritkline.

Pojasnilo uredništva

V Katoliškem glasu je bil dne 9. septembra 1965 objavljen članek z naslovom »Načelo samoodločbe v današnjem času«. Vir ni bil naveden. Vzet pa je bil iz londonskega Pisma, kjer je prej izšel z naslovom »Poglavje o samoodločbi«. Tam je bil pomotoma dodan podpis, ki ga pravi izvornik nima. Izvornik sestoji iz dveh delov: prvi je zgodovinski, drugi obravnava sodobno stanje tega vprašanja v svetu. Katoliški glas je objavil samo drugi del tega stvarnega informativnega članka. To je nekateri bralci zapeljalo v zmotu pri presoji vsebine.

Z GORIŠKEGA

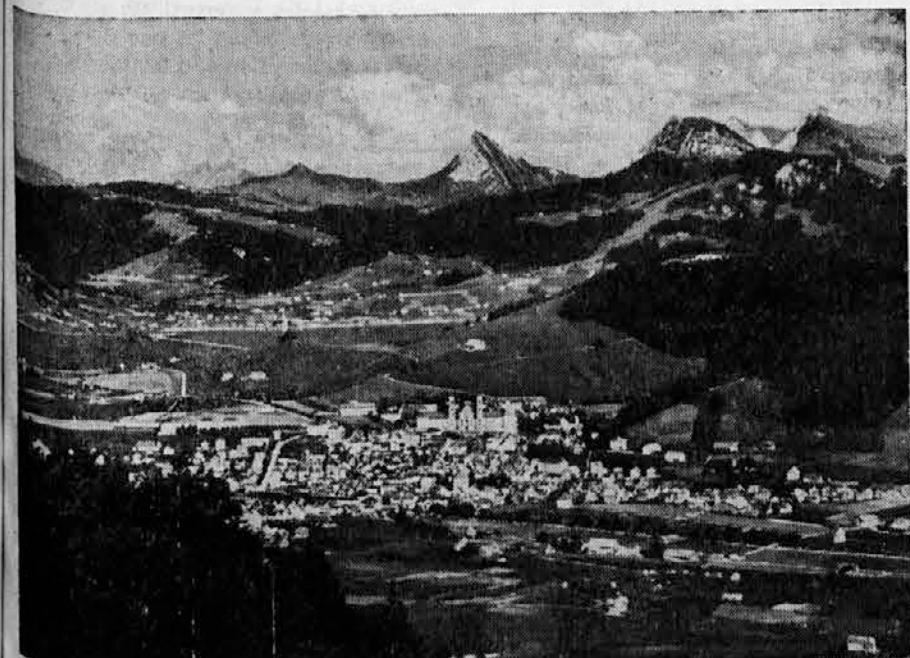
Leto Josipa Tominca

Josip Tominc je bil pomemben slikar, ki je sredi prejšnjega stoletja deloval v Gorici, Gradiški in Trstu. Umrl je l. 1866, torej pred sto leti. Ljubljanski muzej hrani sliko njegovega očeta, ki jo je umetnik mojstrsko izdelal in vabi vsakega gledalca h globokemu razmišljanju. Vodstvo imenovanega muzeja je v zvezi s stoletnico smrti Josipa Tominca sklenilo, da se proglasi leto 1966 za »leto Josipa Tominca«. V tej zvezi bo oskrbelo natis njegovih najboljših slik.

Ker je bil Josip Tominc goriški rojak in hranijo naši kraji mnogo njegovih del (tudi goriška stolnica se z njimi ponša), zato je treba misliti na to, da se bomo tudi zamejski Slovenci na Primorskem letos spomnili tega za slovensko ime tako zaslužnega umetnika in se pridružili vrsti proslav, ki jih misli med drugim pripraviti tudi goriško mesto. Voce Isontina, tednik italijansko govorečih goriških vernikov, je v svoji zadnji številki že posvetil topele članek spominu tega našega velikega rojaka, kateri dela čast slovenski materi, ki ga je rodila.

Lepo priznanje slovenskim čipkarkam

V ulici Morelli v Gorici že dolgo let deluje čipkarska šola, katero obiskujejo tudi naša slovenska dekleta. Letos je ta šola sodelovala s svojimi izdelki tudi na mednarodni razstavi v Milanu, kjer so poleg Italije bile zastopane še Belgija in Francija. Razsodišče je nagradilo najboljša dela in vse tri prve nagrade so dobile učence goriške čipkarske šole, prvo Marija Luisa Lucci, drugi dve pa slovenski učenkij Franka Zgavec in Nevenka Bric. Franka Zgavec je lansko leto končala šolo v uršulinskem zavodu v Gorici, Nevenka Bric pa obiskuje letos zadnje leto slovenskega učiteljskega v Gorici. Obema slovenskima dekletoma, ki se tudi drugače udeležujeta pri naših zborih, iskreno čestitamo.

Pogled na Mariljn Einsiedeln v zeleni Svici. — Romanje bo od 3. do 7. julija 1966. — Stroški za vse skupaj 28.500 lir. — Vpisovanje se vrši pri gg. duhovnikih in pri Katoliškem glasu v Gorici do 25. februarja t. l. Več o romanju berite na posebnih letakih in v prejšnji številki K. G.

ANTON VAN DE VELDE

Srce zmaguje

7

»No,« pravi Triena, »deklič, kako je? Hudo boli?«

Greeta pokima in se ugrizne v ustnice. Rahla guba se ji je zajedla ob ustih. »Av — av!« Ze spet, kot bi jo z nožem surni v telo. In spet... Kako dolgo naj traja muka?

»Traja,« se zareže po Jonovih možganih. »Traja.« Tule pa leži Greeta, ki se junaško smehlja! Čudovita stvar! Serafin! Sveta ženka! V kotu v sobi jeclja Jon besede, besede, besede.

Babici ne gre to prav nič do srca; zanjo zdaj ni moža, zanjo je samo žena v poročni postelji.

In bolečine prihajajo vedno pogosteje in vedno hitreje. Jon čuti, kako ga mineva poslednja odpornost; zdaj je spet fantiček, ki jih je dobil po zadnji plati.

Oči se mu zmedeno svetijo izza solza. Dobro mu dé, da se sam zase v svojem kotu lahko joka. Potem pa se mu prsi privzdignejo in na glas zaihti. Skozj solze vidi svojo ženo, kako leži zvita v babičinih rokah.

»Korajžo, otrok, le krepko pomagaj... Kmalu bo mimo, ovčica moja.« Nekaj je v njenem glasu, kar Jona malone stare, nekaj, kar zveni kakor sočutje z umirajočim človekom in Jon zaihti, ihti kakor otrok, ki ne zna povedati, zakaj mu je hudo.

»Pojdite rajši ven, gospod Gerrits,« pravi babica, »to ni dobro za gospo.« Prime ga za roko. Brez volje se ji da voditi. Še enkrat se ozre h Greeti, ki zre vanj z žalostnimi in resnimi očmi. Te oči odnese s seboj v kuhinjo. Vrata se zapro. Nasloni se nanje, sliši vse, kar se godi v spalnici. Slab postane, slab kakor stepen pes, in splazi se v kraj k odprtemu oknu. Hrup iz dvoriščne hiše naj prevpije njegovo stisko. In vedno še sliši Greeta, ki joka, ki prestrahovito zavpije. Pa dol, dol! Jon odide v štacuno.

»Bo dolgo trajalo?« vpraša oklevaje. Gospodinja ga komaj pogleda.

»Mislim,« pravi mirno, »da je vam bolj treba babice kakor gospe!« Pa jo pobriše, drs — drs, po stopnicah gor.

Jon ostane sam. Da bi le nobene stranke ne bilo! Nič govoriti, nič slišati, nič delati! Cakati... Cakati...

Pred izložbo stoji ženske in klepetajo. »Poglej, tele češplje so poceni!« pravi ena. Zdaj pridejo gotovo noter! Preteto! kolne Jon, a takoj zatem živčno mrmra pobožne vzdihne. Ženske gredo dalje. Ledeno mraz je v štacuni. Ali je zgoraj zadostno toplo? Pomisli na peč in na kotel z gorko vodo. Babica bo menda že poskrbela za to. Preteto! Stranka prihaja. Zvonec zažvenkaja kakor nor, a nenadoma zasliši Jon kriki skozj strop. Živ človek tako ne zavpije. To je smrtni kriki živali... to je... saj... Greeta! Greetje! Plane po stopnicah navzgor, skoraj odtrga ograjo in malone podre gospodinjino...

»Gospod Gerrits,« mu pravi ona, »pa ste...«

Jon nič ne sliši. Njegova žena umira.

Klicala ga je, njega, strahopetca, poklicala ga je z njegovega strahopetnega bega. Jon plane noter, zmeden, zmešan, blazen.

»Greetje! Greetje!...«

»Čestitam!« pravi babica zadovoljno. »Oče ste, gospod Gerrits, in vse je v redu.«

»Ka... kaj? Je... je... Greetje?« Plaho se skloni nadnjo. Ona se ga oklene okoli vratu. Nikoli še niso bile te roke tako dobre, kakor so zdaj. In ko da je Greeta zdaj tudi njegova mati, se — on zdaj pri njej brez ovinkov izjoka. Ona ga boža po čelu...

»Ljubi mož,« mu reče v uho, »si zdaj zadovoljen s svojo ženo?« On jo pogleda. Kako neki more tako vprašati, njegova edina, ljuba Greeta?

»Fant je,« se smeje ona in ga poljubi na mokre oči, njega, velikega, cmeravega paglavca.

»Samo sem pogledje,« pravi babica... Na njenem prostranem naročju leži neko rdeče, migajoče ono: Gerrits mlajši. »Ali ni čvrst junaček? Gotovo tehta nad osem funtov.«

»Ali ga lahko vidim?« vpraša Greeta in

izteza vrat, zakaj babica sedj za posteljno končnico. »Ali je prav raščen? Jon? Ali ga smem videti?« Vsa materinska nežnost, dobrota, strah, ponos, poželenje, življenje drhte v tem vprašanju.

»Počakajte, gospa, takoj dobi svojo prvo plenico. Potem ga dobite v dar, nepridiprava!«

Jonu se zdi babica ganljivo šegava. Pripravljen je priznati vsakomur, da je ganljivo šegav, saj zdaj je njegov zaklad, njegova edinstvena Greeta rešena in zdaj so trije pri hiši. Zdaj se mora smejati, on, oče, smejati nagli domislili: ena in ena je tri. To je sveta logika. Za to pač lahko da trideset hlebov. In petdeset frankov babici za napatnino. »Nate, duša draga, zaslužili ste si. Vj ste angel!«

In potem se združi trojica vendarle v eno samo aureolo. Nebo se je izlilo in zimsko sonce boža posteljo, kjer drži Greeta z desnico malega, z levico pa velikega fanta, ki sta oba njena v eni veliki ljubezni.

(se nadaljuje)

GORIŠKE NOVICE

Natečaj »Veritas 1965«

Po vsej Italiji je na srednjih šolah pri poučevanju verouka vpeljano tekmovanje, znano pod imenom »Natečaj Veritas (res-nica)«. Na podlagi uspehov med šolskim letom ter na podlagi pismene naloge in ustnega spraševanja določil komisija na vsaki šoli nekateri zmagovalci na škofijski ravni, nekatere druge pa kot zmagovalce na vsedravnji ravni.

Prihodno soboto, 29. januarja, bodo v Gorici razdeljene nagrade med zmagovalce »Natečaja Veritas 1965«. Vsa slovesnost se bo vršila v dvorani Unione Ginnastica Goriziana pod predsedstvom goriškega nadškofa msgr. Pangrazia, ki bo tudi izrekel priložnostne besede, namenjene nagradjenim dijakom ter njihovim vzgojiteljem in družinskim članom. Lani se je v območju goriške nadškofije udeležilo natečaja 8572 dijakov; enajst jih je bilo nagradjenih na vsedravnji in 136 na škofijski ravni.

Standrež

Kmečko društvo iz Standreža je imelo pretekli četrtek zvečer svoj občni zbor. Udeležili so se ga skoro vsi člani. Najprej je društveni odbor podal svoje poročilo o delovanju društva v letu 1965. Nato so bile volitve za novi odbor, ki bo vodil društvo za dobo enega leta. Za predsednika je bil izvoljen Jože Pavletič, za podpredsednika Savo Hoban, za tajnika Emil Cingerli, za blagajnika Dušan Brajnik, za gospodarja društvenega imetja pa Rudi Budal. Trgovski odsek bodo sestavljali Vladimir Zavadlav, Pavlin Rado in Ivo Brajnik. Za ostale odbornike so bili izvoljeni Kazimir Brajnik, Stano Cingerli in Emil Pavlin. Novi odbor je sklenil, da bo društvo še naprej ostalo neodvisno in samostojno in delovalo le za koristi štandrežskih kmetovalcev in vaške skupnosti.

Vaščan

Pevma

V tej sezoni je S.K.P.D. »Jože Abram« iz Pevme priredilo že sedmi kulturni večer. Bil je prejšnji četrtek, na katerem je predaval g. prof. R. Bednarik. Posvečen pa je bil dr. Janezu Evangelistu Kreku.

V jedrnatih besedah nam je lepo orisal osebnost tega velikega voditelja slovenskega naroda. Prikazal nam je najprej ne-

govo mladost vse do vstopa v duhovniški stan. Poudaril je zlasti dve njegovi veliki odliki: skromnost in ljubezen do revežev. Prešel je nato k delu v dunajskem parlamentu in nato orisal njegovo prerano smrt.

Zadovoljni in obogatjeni smo odšli od tega večera, toda z dvema željama: da bi imeli še mnogo takih lepih in poučnih predavanj ter da bi se jih udeležilo še več ljudi.

Doberdob

V ponedeljek zjutraj je po kratki bolezni umrl v 85. letu starosti Andrej Lakovič. Nekaj dni poprej je padel pred hišo in utrpel težke poškodbe, zaradi katerih so ga prepeljali v bolnišnico, a na žalost v njegovi visoki starosti mu ni bilo več pomoči. Kor drugi je tudi pok. Andrej veliko pretrpel v prvi svetovni vojni s svojo družino; a s pridnostjo je preskrbel kruh vsem številnim otrokom. Med drugimi sta dva sina zidarstva mojstra, hčerka Slavka pa je učiteljica otroškega vrta v Doberdobu. Pokojni je bil veren in zaveden Slovenec. Redno je bil naročen in je čital z velikim veseljem Katoliški glas in Mohorjeve knjige. Pogreb je bil v torek s sveto mašo in z veliko udeležbo sorodnikov, znancev in prijateljev. Naj počiva v miru pri Bogu. Družini izrekamo naše sožalje.

HVALA VAM ZA KATOLSKI LIST!

»Ko sem prvič prejela vaš list, sem se obrnila do m. prednice s prošnjo, da mi ga dovolijo obdržati. Polna razumevanja mi je odgovorila: »Zakaj pa ne, saj piše o svetih rečeh!« Sedaj list v redu prejemam. Vesela sem ga; spretno je urejevan, poučljivo in zanimivo. Piše jasno, brez prikrievanja, vedno pove resnico. Kako živahno je znal poročati o koncilu! Toliko novega sem zvedela, kakor tudi iz življenja Cerkve. Ne prečitam člankov le enkrat, temveč večkrat, kajti v slovenskem jeziku jih hitreje in bolje razumem. Molila bom zato za vse, ki pri listu sodelujejo, saj je velika božja milost, da tak list imamo. Tudi m. Mehtilda in s. Felice se veselita dobrot »Kat. glasa« in molita za njegov uspeh.«

m. KLEMENTINA

Ekumenske prireditve na Goriškem

Ekumenizem, gibanje za zedinjenje vseh krščanskih Cerkva, je letos dobil ob priložnosti molitvene osmine za edinost med kristjani še posebnega poudarka. Odkar je sam II. vatikanski cerkveni zbor izdal dekret o ekumenizmu, je ta ideja prejela novega poleta in zajela ves krščanski svet.

Za krščansko edinost se je pretekli dni molilo po vseh cerkvah in kapelah, kjer živijo Slovenci na Goriškem. V Gorici so bile molitve za slovenske vernike na dveh krajih: v stolnici in pri Sv. Ivanu. V stolnici je bila vsako jutro sv. maša z razlago molitvenega namena, pri Sv. Ivanu pa vsak večer, prav tako z mašo in kratko pridigo. Naši ljudje so prihajali k tem pobožnostim kar v lepem številu. V nedeljo med osmino, 23. januarja pa je pridigal pri slovenskih službah božjih pri Sv. Ignaciju na Travniku in na Placutji dr. Franc Šegula iz Rima.

PRIREDITEV V GORICI POSVEČENA EKUMENSKI MISLI

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki je bilo slavno leto obnovljeno tudi v Gorici, je hotelo dati misli za zedinjenje vseh kristjanov še poseben poudarek. Zato je priredilo poseben kulturni večer, ki naj bi bil v jedru posvečen našemu svetniškemu škofu Antonu Martinu Slomšku, saj je znano, da je bil prav on v svojem življenju velik pospeševatelj danes tako sodobne ekumenske misli ter ustanovitelj Apostolstva sv. Cirila in Metoda za zedinjenje ločenih kristjanov s katoliško Cerkvijo.

Prireditve je bila v nedeljo, 23. januarja v prostorih Katoliškega doma v Gorici in je zelo lepo uspela. Dvorana je bila polno zasedena in program prav pestro pripravljen. Otvoritvene besede je imel škofijski kancler msgr. dr. Rudi Klinec, ki je z veseljem ugotovil, da je bil od lanskega kulturnega večera, kateri je bil v teku mo-

litvene osmine tudi posvečen delu za krščansko edinost, storjen velik napredek: tudi v Gorici se je ustanovilo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Napovedal je program in predstavil slavnostnega govornika, dr. Franca Šegula iz Rima, glavnega pospeševatelja Slomškove beatifikacije pri apostolskem Sedežu v Vatikanu.

Prireditve se je pričela z zbornom deklaracijo, ki jo je sestavila ga. Ljubka Bratuževa. Mojmstrsko je vanjo položila misli iz Slomškovih naukov, mladinski zbor deklariše Marijine družbe iz Gorice je pa zapel dve Slomškovi pesmi.

Slavnostni govornik je nato prikazal v zelo zanimivem referatu škofa Slomška kot apostola cerkvene edinosti. Tudi je poslušalce seznanil s postopkom, ki je potreben, da bo Slomšek proglašen za blaženega in svetnika, za zaključek pa še povedal, kako so bili koncilski očetje seznanjeni s Slomškovo zadevo. Predavanje je bilo take vrste, da zaasluzi objavo v našem listu, zato ga bomo v prihodnjih številkah v odlomkih priobčili in tako naše brayce seznanili z globokimi mislimi predavatelja dr. Šegule.

Po predavanju je nastopil mešan zbor »Lojze Bratuž«, ki je pod vodstvom svojega dirigenta g. Stanka Jeričija zelo navdušeno in ognjevitno zapel dve pesmi: priložnostno Zafošnjakovo v čast škofa Slomška in prelepo pesem »Karantanija« v priredbi dr. F. Cigana. Zelo želimo, da nas zbor ob prvi priliki zopet razveseli s kakim nastopom, saj zapeta beseda vedno poživlja katero koli prireditve.

Po odmoru je sam. g. predavatelj dr. Šegula predaval slikanice iz Slomškovega življenja. V razlago k slikam je vpletel niz čudovitih Slomškovih izrekov, ki so potrdili, o čemer je sedaj že ves slovenski narod prepričan, da je bil namreč Slomšek res svetniška osebnost, velik rodoljub in goreč božji služabnik.

— Jk

V Gorici v Kat. domu bo za zaključek Meseca katoliškega tiska v nedeljo, 6. februarja ob 16. uri

KULTURNI VEČER

posvečen katoliškemu tisku in njega pomenu za slovenske katoličane na Tržaškem, Goriškem in v Slovenski Benečiji.

Spored

Odrski prizori v izvedbi gojenk iz provincialnega doma šolskih sester iz Trsta; govor; tradicionalni srečolov v korist katoliškega tiska.

Napolnimo dvorano Katoliškega doma v Gorici; izpričajmo svojo zavzetost za katoliški tisk in podprimo ga materialno, da bo še naprej vršil svoje vzvišeno poslanstvo med nami!

BRZOJAV SV. OČETU

S kulturnega večera v Gorici je bil poslan tudi poseben brzojav sv. očetu, ki se glasi: »Goriški katoliški Slovenci, zbrani na kulturnem večeru za zedinjenje pod varstvom škofa Antona Martina Slomška izražajo svojo vdanost in zvestobo Cerkvi.«

V DOBERDOBU

Isti dan popoldne so imeli tudi v Doberdobu prireditve v zvezi z osmino za zedinjenje kristjanov. Cerkevni zbor je najprej zapel ono pomenljivo pesem: »Kjer je resnična ljubezen, tam sam Bog prebiva«. Nato je dr. K. Humar spregovoril o zbližanju ločenih kristjanov; to je sedaj v polnem teku predvsem zaradi molitve vseh kristjanov in potem tudi zato, ker se je pričelo res bratsko razumevanje in priznavanje pogreškov na obeh straneh in seveda tudi krščansko odpuščanje. Tudi lepih lastnosti in odlik ne smemo prezreti pri ločenih bratih, kakor želimo, da bi jih oni videli na nas. Pokojni in sedanjí sv. oče nas vzpodbujata, naj očitimo madeže v verskem življenju, da bo sv. Cerkve imela lep, prikupljiv obraz, kot resnična »nevesta Kristusova«.

Po govoru je moški zbor (oktet) zapel »Domovina« in »Moj deklíč«. Sledil je aktualen barvni film »Kristus v Indiji« o romanju sv. očeta na 38. evharistični kongres v Bombayu. Res veličastni in ganljivi prizori navdušenja, vere in požrtvovalnosti, pa tudi revščine, razumevanja in skupnega delovanja.

Na koncu je mešan zbor zapel še dve veseli: »Selška dolina« in »Pohojena travca«. Vse pesmi so bile lepo zapete pod vodstvom novega pevovodje Karla Lavrenčiča; udeleženci so jih bili veseli in jim radi ploskali. Predavatelju in pevcom iskrena hvala za tako bogat in lep popoldan.

Molitve za zedinjenje kristjanov v protestantski cerkvi v Gorici

V protestantski cerkvi v Gorici je bila dne 20. januarja pomembna pobožnost. V okviru osmine za združenje vseh kristjanov (osmino, ki smo jo enako praznovali tudi katoličani) je goriški protestantski pastor g. Maksim Tara povabil k skupni molitvi vernike vseh veroizpovedi v Gorici. Vabilu so se polnoštevilno odzvali goriški protestantje, bilo pa je navzočih tudi precej katoličanov, med temi trije duhovniki.

Slovesnost je imela značilno svetopisemsko usmerjenost kot je v navadi za protestantske obrede. Pastor je imel poglobljen govor o skrivnostnem pomenu besed: »Vi ste moj narod, jaz sem vaš Bog«, ki se tolikokrat ponavljajo v svetem pismu. Pastorjeve besede so občinstvo zelo prevzele. Sledile so skupne prošnje, pozvete iz raznih obrednikov katoliške, pravoslavne in protestantske Cerkve:

»Odpusti nam, Gospod, ker vpeljujemo razdor, kamor si Ti hotel vpeljati složnost in edinost.«

»Odpusti nam, Gospod, ker smo bili pri izpričevanju resnice večkrat trdosrčni in smo izključevali vse druge.«

»Odpusti nam, Gospod, ker smo pozabili na bruno, ki je v naših očeh, gledali pa smo na iver, ki je v očeh naših bratov.«

»Slednjič nam odpusti, ker smo s svojim vedenjem slabo pričevali o Tebi med narodi in smo ovirali razširjenje Tvojega kraljestva.«

»Zato Te prosimo, Gospod, da nas rešiš naših malenkosti, ozkosrčnosti in dlakocestva, naše zagrenjenosti in vseh naših predsodkov.«

»Nauči nas, Gospod, da bomo znali ceniti darove Tvoje milosti pri vseh ljudeh, ki v Tebe iskreno zaupajo.«

»Poglobljí nam vero v Tvojo besedo in ne dovolj, da bi trdovratno sledili domisljam, ki si jih sami ustvarjamo in bi tako hodili po poteh, ki niso Tvoje.«

»Zberi, Gospod, vse razpršene ovce v eno čredo pod vodstvom Tvojega Sina, da bodo vsa ljudstva spoznala Tebe, ki si edini Bog in tistega, ki si ga Ti poslal, Jezusa Kristusa.«

K zaključku so vsi navzoči skupno zapeli »Oče naš« v posebni glasbeni priredbi.

Mirko

RADIO TRSTA

Spored od 30. jan. do 5. febr. 1966

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. — 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. — 10.15 Poslušaj boste... Od nedelje do nedelje na našem valu. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Bratovščina Sinjega galeba«. Napisal Tone Seljak. Dramatizirana zgodba. Tretji del. — 12.00 Nabožne pesmi. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 15.00 Revija popevk. — 15.30 »Stempiar iz Olševka«, radijska drama. — 16.30 Koncert tržaške Glasbene Matice s sodelovanjem otroških zborov iz Devina, Nabrežine, Opčin in Trsta ter moškega zbora Proseka-Kontovela. — 18.30 Kino, včeraj in danes. — 19.00 Dve sto let valčkov. — 20.30 Iz slovenske folklorne: Lejla Rehar: V starih časih: »Naši n'vici židan trak«. — 22.10 Cerkvena in nabožna dela italijanskih skladateljev.

Ponedeljek: 11.35 Radio za šole (oddaja za srednje šole). Ponovitev ob 17.25. — 12.15 Bralj smo za vas. — 18.00 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 18.30 Francoske simfonične skladbe iz prejšnjega stoletja. — 19.15 Poglavja iz zgodovine slovenske književnosti: Vinko Beličič: (17) »Josip Jurčič, pisec iz ljudstva za ljudstvo«.

Torek: 12.00 Iz slovenske folklorne: Lejla Rehar: V starih časih: »Naši n'vici židan trak«. — 17.20 Italijanščina po radiu: Osnovni tečaj: 17. lekcija. — 18.30 Koncertisti naše dežele. — 19.00 Plošče za vas, quiz oddaja. — 20.35 Sodobni motivi. — 21.00 Pregled slovenske dramatike. Deseta oddaja. Slovenski dramatik je načel domačo zgodovinsko snov. Prizori iz del: »Zupan« Frana Končana, »Gospod s Preseka« Frana Škofiča in »Erasmus Tattenbach« Ivana Robide. — 22.55 Nova glasba.

Sreda: 11.35 Radio za šole (oddaja za I. stopnjo osnovnih šol). Ponovitev ob 17.25. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 18.30 Klavirska glasba. — 18.50 Motivi, ki so mladim všeči. — 19.15 Higijena in zdravje. — 19.30 Koncert božičnih pesmi v izvedbi združenih pevskih zborov iz Trsta pod vodstvom Humberta Mamola. — 20.35 Kulturni odmevi - dejstva in ljudje v deželi. — 21.00 Simfonični koncert orkestra »A. Scarlattti« it. radiotelevizije iz Neaplja.

Četrtek: 12.00 Za smeh in dobro voljo. — 17.20 Italijanščina po radiu: Osnovni tečaj: 18. lekcija. — 18.30 Klasiki moderne glasbe. — 19.10 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 20.35 Z italijanskih festivalov popevk. — 21.00 »Lunin kamen«. Dramatizirana zgodba. — 22.55 Slovenski solisti.

Petek: 11.35 Radio za šole (oddaja za II. stopnjo osnovnih šol). Ponovitev ob 17.25. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 18.30 Nove plošče resne glasbe. — 19.00 Pevski zbori Furlanije-Juljske Benečije: Zbor »Antonio Illersberg« iz Trsta. — 19.15 Bruna Perrot: »Slovanski element v furlanskih krajevnih imenih«. — 20.35 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe orkestra it. radiotelevizije iz Rima. — 21.55 Pogovori o fiziki: Abdus Salam, ravnatelj Mednarodnega centra za teoretično fiziko v Trstu: (3) »Materija in antimaterija; jedrska sila«.

Sobota: 12.00 Kulturni odmevi, dejstva in ljudje v deželi. — 15.00 Glasbena oddaja za mladino. — 16.00 Volan. Oddaja za avtomobiliste. — 16.30 Zgodbe druge svetovne vojne: Smiljan Rozman: »Margit«. — 17.20 Skala in ladja - komentarji o dogodkih po koncilu in v jubilejnem letu. — 17.30 Širimo obzorja: »Človeška ribica, zanimivi prevalec kraških jam. — 18.30 Panorama jazz. — 19.00 Pojeta: Miranda Martino in Sasha Distel. — 19.15 Družinski ozbornik. — 20.35 Teden v Italiji. — 20.45 Ženski vokalni kvartet iz Ljubljane. — 21.00 Za smeh in dobro voljo. — 22.30 Franz J. Haydn: Koncert za trobento in orkester v Es-duru. — 22.45 V ritmu in melodiji.

OBVESTILA

Nova knjižica NARAVA PRIPOVEDUJE spisal salez. duhovnik dr. Janez Jenko. V knjižici so zbrani dokazi o bivanju boga jem iz vidnega sveta, velikega in malega kot lepo ponazorila slika na naslovni strani. Cene knjižice 150 lir. Dobite jo v naših knjigarnah in pri poverjenikih.

DAROVI:

Za Katoliški dom: K. M. 3.000 K. M. 10.000 N. N. 5.000; Nabirka H. Vranič 1965 30.000 J. R. 5.000; Marijina družina 12.000; Marija Sardoč 8.000; Kogoj Antonija, Pariz 4.000 F. A. 2.000; N. N. 500; V. B., Tržič 5.000; N. N. 5.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; Celi Jožef 500; Leban Marinka 500; Munih Katarina 1.000; Humar Zofija 1.000; Brezgar Ana 1.000; dve sestri 5.000; N. N. 1.000; N. N. 2.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000 lir.

Vsem darovalcem Bog povrni!

Za Alojzjevišče: Kranjec Bogomil ob prvi obletnici smrti ljubljenega očeta Andreja 10 dol.; Lukežič-Kogoj Antonija 2.000; Marinič Milka, Gorica, 2.000; Feriž Amalija 2.000; Toroš Antonija 3.000; Briskot Amalija 500; družina Vetrih, Gorica, 3.000; Sfiligoj Rozina 2.000; Bavdaž-Kamenšček 5.000; M. Z. 3.000; ob 90. rojstnem dnevu ge. Princič Emilije darujejo hčere in sin 7.500; N. N. namesto cvetja na grob pokojne Riharda Orel 5.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Dobnar Mila, Melano, 2.500; namesto cvetja na grob pokojne Rihardu Orel N. N. 5.000; družbenica N. N. 3.000; Z. M. 3.000; Erna F. 1.000; družina Bavdaž-Kamenšček 5.000; Sfiligoj Rozina 2.000; ob 90-letnici ge. Emilije Princič darujejo hčere in sin 7.500 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: S. A., ob godu, 5.000; Svagelj Marija 2.000; D. N. 60.000; Mihelj 2.000; družina Spacal 3.000; B. U. 5.000; Bianca Frandolič 5.000; S. 5.000; družina Zagar 7.000; Svagelj 1.500; Trampuž-Kosmina 2.000; Reni 1.000; Zeljal-Sosič 3.000; Viktorija De Ross 5.000; V. G. 5.000; Ščuka 1.000; N. N. 10.000; Raldi 1.000; N. N. 2.000; Kastelic 1.000; Piščanc Ivanka 2.500; Z. J. 5.000; Goslan Ana in spomin Franca Furlan 1.000; Avgust Furlan v spomin pok. brata Franca 2.500 (v isti namen 2.500 za Vencencijev konferenco v Rojanu); U. J. 1.000; Furlan Ivanka v spomin pok. brata 1.000; Manfreda Olga ob mamini smrti 3.000; Colja Vida 3.000; Zanotta Barbara za obletnico sinove smrti 3.000; Bole Alojzij 5.000; Gerardi Pina 1.000; Vrtovec 1.000; N. N. 5.000; Piščanc Danilo 3.000; Piščanc Netka 1.500; družina Trobec Edvard 2.000 lir.

Vsem dobrotnikom iskren Bog plačaj!

Za Marijanišče: A. Z., Trst, 10.000; v spomin pok. očeta, družina z Opčin 1.000; Marijina družba v Trstu zavodu za božičnico 20.000; V. E., Trst, 2.000; tri družine iz Doline skupno 10.000; M. M., Trst, mesečni dar 2.000; družina Casetti-Cob 10.000 lir.

Za Slomškov dom (oktober, november in december): N. N. 5.000; Silvana Križmančič v počastitev pok. očeta 2.000; Marija Ražem 5.000; družina Pribac 3.000; ob smrti očeta Angela Vodopivec 3.000; N. N. iz Gročane 2.000; družina Mirošič 1.500; ob krstu Milana Gojča; ob krstu Egona Gronika 3.000; ob 25-letnici poroke Grmek-Križmančič 3.000; N. N. iz Trsta 1.200; Marija Marc ob prvi obletnici Dora ma 5.000; Poženel 1.000; Marija Pečar 2.500; ob poroki Pečar-Mlač, Francka Pečar 2.000; družina Križmančič 2.000; ob krstu Darije Debenjak; ob poroki Petarovec Sosič 9.035; Magda Mahnič 5.000; ga. Sardo delli 2.500; Zadro 1.000; krst N. N. 2.000; ob krojnem tečaju 16.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 30, osmrtnice L 50, večer 70% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Družina Maganja se iskreno zahvaljuje vsem, ki so z nami sočustvovali in nam pomagali ob smrti in pogrebu dragega moža in očeta

ALBERTA MAGANJA

Zalujoča žena Kristina, hčeri Nives in Nadja in ostali sorodniki

Kontovel, 23. januarja 1966